

עפ"ת 25207/11/22 - מדינת ישראל נגד עבדאללה מוחסן (אסיר),

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

13/12/22

עפ"ת 25207-11-22 מוחסן(אסיר) נ' מדינת ישראל
עפ"ת 12602-11-22 מדינת ישראל נ' מוחסן
תיק חיצוני: 52733/2020

בפני כבוד השופט מאזן דאוד
המערער בעפ"ת
12602-11-22 המשיבה
בעפ"ת 25207-11-22
נגד
המשיב בעפ"ת 12602-11-22 עבדאללה מוחסן (אסיר),
המערער בעפ"ת
25207-11-22
ב"כ המערער: עו"ד רוהיפה זכור מפרקליטות מחוז חיפה - פלילי
ב"כ המשיב: עו"ד אמיר אבו חאטום

פסק דין

א. הקדמה:

1. לפני שני ערעורים על פסק הדין של בית משפט השלום לתעבורה בעכו, (להלן: "**בית משפט קמא**"), אשר ניתן ביום 02/10/22 ע"י השופט הבכיר י. בכר, בתיק פל"א 4134-02-20.

ערעור אחד, של המדינה על קלות העונש; והשני של המשיב, שעניינו חומרת העונש.

2. הדיון בשני הערעורים אוחד בהתאם להחלטתי מיום 27/11/22. על כן, פסק הדין יתייחס לשני הערעורים.

3. כאמור ערעור המדינה מופנה כנגד קולת העונש, ברכיב הענישה של המאסר בפועל וכן להטיל עונש פסילת רישיון נהיגה ממושך; וערעור המשיב מופנה כנגד חומרת העונש ובעיקר ברכיב עונש המאסר בפועל. המשיב מבקש להקל בעונש המאסר בפועל בכך שתקופת המאסר על תנאי תוארך במקום הפעלתה ולחלופין, להורות על הפעלת המאסר המותנה בחופף ולא במצטבר.

ב. ההליך בבית משפט קמא:

עמוד 1

4. המשיב הובא לדין בבית משפט קמא בגין ביצוע עבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, תשכ"א - 1961 (להלן: "**הפקודה**"), עבירה של נהיגה ללא ביטוח, לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי, תש"ל - 1970 וכן עבירה של אי ציות לשוטר במדים או שוטר שהזדהה, לפי תקנה 23(א)(1) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961.

יוער כבר עתה כי אין כל התייחסות בגזר הדין של בית משפט קמא לעבירה של אי ציות לשוטר שצוינה בכתב האישום, שהודה בה המערער והורשע.

5. בכתב האישום נטען כי בתאריך 4/2/20 בשעה 13:13 ו/או בסמוך, נהג המשיב ברכבו בטמרה, כאשר באותה עת הודע לו כי הוא פסול מנהיגה בתיק בימ"ש 49067-04-18 בהתאם לגזר דין מיום 26/6/18 למשך תקופה של 12 חודשים מיום שחרורו ממאסר (הוא השתחרר ביום 20/10/18).

6. יש לציין כי בכתב האישום צוין גם כי המערער נהג ברכבו כאשר הודע לו כי הוא פסול מנהיגה בתיק 3498-04-17 (להלן: "**התיק הקודם**") בהתאם לגזר דין מיום 21/10/18 למשך תקופה של 11 חודשים במצטבר לפסילות קודמות, בנוכחותו והוא הפקיד רישיונו במזכירות בית משפט היום 9/5/18.

יודגש כאן כי, תקופת הפסילה שהוטלה בתיק הקודם כבר הסתיימה לפני המועד נשוא כתב האישום ולא הייתה בתוקף, זאת בהינתן העובדה כי המשיב הפקיד רישיונו ביום 9/5/18 בתיק הקודם. כשנשאלה המערער על כך ע"י בית המשפט, לא סיפקה תשובה לשאלה זו, אך בהמשך ציינה כי לאחר בדיקה, הענישה המותנית היתה רלוונטית ותקפה על כל חלקיה בעת ביצוע העבירה ולכן הדבר צוין בעובדות כתב האישום.

7. בהמשך, נטען בכתב האישום, כי כשהשוטרים פגשו את המערער והורו לו לעצור את רכבו, לא ציית להוראות השוטרים, הגביר את מהירות נסיעתו וברח מהשוטרים.

8. זאת ועוד נטען כי אותה עת נהג המשיב ברכבו כאשר אין לו ביטוח בתוקף.

9. כאמור, המשיב הורשע בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, על סמך הודאתו והופנה לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו.

10. שירות המבחן התרשם כי המשיב לוקח אחריות ברמה פורמאלית בלבד ומתקשה ליטול אחריות מלאה על חריגות מגבולות החוק וכי הוא מגלה הבנה מצומצמת אודות כשלו ההתנהגותיים. עוד התרשם שירות המבחן כי הסיכון להישנות גבוה ולכן לא הובאה המלצה טיפולית-שיקומית בעניינו.

11. בית משפט קמא לאחר ששמע את הטענות לעונש, קבע כי מתחם הענישה נע בין מאסר מותנה לבין 24 חודשי

מאסר בפועל ופסילה בפועל שנעה בין 4 חודשים ועד 60 חודשים לצד רכיבי ענישה נוספים. עוד קבע בית משפט קמא כי במקרה דנן לא מתקיימים תנאים המצדיקים הארכת המאסר המותנה, יחד עם זאת סבר בית משפט קמא כי ניתן לאזן בין רכיבי הענישה השונים ולהימנע מהטלת עונש פסילה בפועל ולכן בסופו של יום גזר בית משפט קמא על המשיב את העונשים הבאים:

מאסר בפועל לתקופה של חודש, הפעלת המאסר המותנה למשך 6 חודשים שנגזר על המשיב בתיק הקודם לריצוי באופן מצטבר, כך שירצה המשיב **7 חודשי מאסר בפועל** בניכוי 6 ימי מעצרו; קנס כספי בסך 2000 ₪; 3 חודשי פסילה על תנאי למשך שנתיים.

ג. ערעור המדינה וטענותיה:

12. לטענת המערערת העונש שהושת על המשיב אינו משקף את הענישה הראויה בנסיבות המקרה וכי מדובר בסטייה קיצונית ממתחם הענישה ההולם.

13. המערערת טוענת כי שגה בית משפט קמא משהסתפק בהטלת מאסר של חודש אחד בלבד ומשלא השית על המשיב עונש פסילת רישיון נהיגה כלל.

14. זאת ועוד, לדעת המערערת בית משפט קמא טעה משלא נתן את דעתו לאמור בתסקיר שירות המבחן. בתסקיר נאמר כי המשיב לא קיבל אחריות כנה על מעשיו ונשקפת ממנו, חרף חלוף הזמן, סכנה גבוהה להישנות מעשים דומים.

15. עוד ציינה המערערת כי בית משפט קמא לא יחס משקל לעברו הפלילי והתעבורתי של המשיב, המחזיק ברישיון נהיגה משנת 2016 ולחובתו 13 הרשעות קודמות לרבות הרשעה משנת 2018 בגינה ריצה חודש מאסר בפועל כמו כן לחובתו 3 הרשעות פליליות קודמות בגין ריצה תקופות מאסר ממושכות.

16. המערערת הפנתה לפסיקה של בית המשפט העליון שבה חזר על ההלכה בדבר העונש הראוי בעבירות בהן הורשע המשיב. על כן, ביקשה המערערת לקבל את הערעור ולהטיל על המשיב עונש מאסר בפועל ארוך מזה שהוטל עליו וזאת במצטבר לעונש המאסר המותנה שהופעל וכן להשית עליו עונש פסילת רישיון נהיגה ממושך.

ד. ערעור המשיב וטענותיו:

17. לטענת המשיב שגה בית משפט קמא משלא העמיד דינו ברף החומרה הנמוך בהתאם לנסיבותיו המיוחדות של תיק זה ומשלא הסתפק בהארכת תקופת המאסר המותנה או לחילופין הפעלת המאסר המותנה בחופף ולא במצטבר.

18. ב"כ המשיב ציין כי המשיב ער לחומרת העבירות בהן הורשע, אך יחד עם זאת המדובר בעונש חמור ביחס למעשיו אשר נמצאים במדרג הנמוך ביותר של החומרה.
19. עוד טען המשיב כי בית משפט קמא התעלם מנסיבות המקלות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה והתחשב בשיקולי הרתעה באופן המנוגד לתכלית תיקון 113 לחוק העונשין.
20. לדעת ב"כ המשיב, המשיב בחור צעיר, הודה בהזדמנות ראשונה, חסך זמן שיפוטי יקר, קיבל אחריות על מעשיו, מסייע בפרנסת המשפחה ומצבו הכלכלי בינוני עד נמוך.
21. לטענת המשיב שגה בית משפט קמא משלא ייחס משקל כלל כי רכיב המודעות לביצוע העבירה אינו מתקיים, מאחר והמשיב סבר ובצדק מאחר שקיבל לידיו רישיון נהיגה ממשרד הרישוי, האמון על חישוב הפסילה, כי הפסילה הסתיימה בעניינו וזאת כפי שטען בפני בית משפט קמא שנהג בזמן פסילה בשל שגיאה מבחינתו הסובייקטיבית, בהיותו פסול לנהיגה כאשר הוא סבר כי הפסילה בעניינו הסתיימה.
22. עוד טען המשיב כי שגה בית משפט קמא משלא ייחס משקל כלל לעובדה כי הימצאות המשיב בבית כלא לתקופה ארוכה בכוחה להפוך אותו לעבריין אמתי נוכח העובדה כי מדובר בסביבה שמכילה עבריינים סדרתיים שבכוחם להשפיע על המשיב.
23. המשיב ביקש לדחות את ערעור המדינה על הסף ולהימנע מהטלת פסילה בפועל. לטענתו פסילה צופה בני עתיד תרתיע אותו. לחילופין ציין כי ככל שבית המשפט יסבור שיש מקום להטלת פסילה בפועל שהפסילה לא תעלה על 89 ימים.
24. אשר על כן, ביקש המשיב לקבל את הערעור על חומת העונש ביחס לרכיב המאסר בפועל ולהורות על קיצור תקופת המאסר בפועל בכך שתקופת המאסר על תנאי תוארך במקום הפעלתה או לחילופין תהיה בחופף ולא במצטבר או לחילופי חילופין התנאי יופעל חלקית ולא באופן מלא.

ה. דין והכרעה:

25. לאחר שעיינתי בגזר הדין של בית משפט קמא, בתסקיר שירות המבחן, ברישום התעבורתי והפלילי של המשיב, בהודעת הערעור של המדינה, בהודעת הערעור של המשיב ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים, אני בדעה כי דין ערעור המדינה להתקבל במובן זה שעונש המאסר בפועל שהוטל על המשיב יעמוד על 5 חודשים (תחת חודש אחד ויצטבר למאסר המותנה של 6 חודשים שהופעל וכן יוטל רכיב פסילה בפועל, כפי שיפורט בהמשך. כפועל יוצא מכך, דין הערעור של המשיב להידחות.

26. כידוע, אין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שהטילה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם גזר הדין סוטה באורח קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והנוהגת בין אם זה לקולא ובין אם זה לחומרה, ובמקרים בהם נפלה טעות בולטת בגזר הדין- ראו בעניין זה ע"פ 8815/14 פלוני נ' מדינת ישראל, (19.4.15); ע"פ 8813/12 דוד שבתאי נ' מדינת ישראל, (1.7.14); ע"פ 6681/09 אלחטיב נ' מדינת ישראל (13/01/10); ע"פ 8704/08 הייב נ' מדינת ישראל (23/04/09); ע"פ 3091/08, טרייגר נ' מדינת ישראל (29/01/09).

זאת ועוד, כשמדובר בערעור המדינה על קולת העונש, כלל ידוע הוא שערכאת הערעור אינה נכנסת לנעליה של הערכאה הדיונית ובוחנת את העונש הראוי וההולם שהיה עליה להטיל, אלא בוחנת את מידת הסטייה והחריגה ממדיניות הענישה הנוהגת, תוך שערכאת הערעור מנחה את עצמה על פי כלל נוסף האומר כי אין היא נוהגת למצות את הדין עם הנאשם - ראו ע"פ 7348/11 מדינת ישראל נ' שמעון אוזן (26/12/11); ע"פ 6346/11 מדינת ישראל נגד יוסף שמואלי (7/2/12).

27. העבירות שבהן הורשע המשיב הן עבירות חמורות המחייבות תגובה הולמת על ידי גורמי האכיפה ובעיקר על ידי בית המשפט - לעניין הנהיגה בפסילה ראו ע"פ 7013-22 סאמי סייד נ' מדינת ישראל, פסקה 8, (ניתן ביום 27/10/22), הדגיש כבוד השופט י. אלרון :

"לא אחת ציינתי את חומרתן של עבירות התעבורה, ואת הצורך בענישה הולמת ומרתיעה אשר תבטא את חשיבות ההגנה על שלום משתמשי הדרכים (רע"פ 325/22 סוליקו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.1.2022)). בפרט, עבירת הנהיגה בזמן פסילה מבטאת התרסה של העבריין כלפי רשויות החוק וגורמי האכיפה, ומהווה סכנה של ממש לשלום הציבור ולמשתמשי הדרך (רע"פ 861/22 בניאמינסון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (6.2.2022))."

ראו גם רע"פ 3878/05 יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל (26/5/05), שם נאמר כי:

"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט" - (שם בפסקה 8).

כן ראו רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (24.1.11), שם נקבע כי:

"עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רישיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת ... ומכל מקום הטלתם על קופת הציבור".

28. זאת ועוד, במקרה דנן, המשיב הוסיף וגילה בהתנהלותו זלזול ואי ציות להוראות אנשי החוק, כאשר השוטרים הורו לו לעצור את רכבו, לא ציית להוראות השוטרים, הגביר את מהירות נסיעתו וברח מהשוטרים.
29. עיון בפסיקה מלמד כי בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, אישר בית המשפט העליון ובמספר הזדמנויות, מתחם עונש הכולל בתוכו מאסר בפועל וגם הטלת מאסר בפועל לתקופה משמעותית - ראו רע"פ 5464/16 **דימטרי לייזרוביץ נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (12/7/16); רע"פ 7612/13 **שמעון אמסלם נ' מדינת ישראל**, פסקה 9 (18/3/14); רע"פ 7982/13 **עדיאל שגן נ' מדינת ישראל** (6/1/14); רע"פ 8013/13 **אמיר מסעוד נ' מדינת ישראל**, פסקה 13 (18/12/13).
30. הדבר נכון ביתר שאת כאשר מדובר בנאשמים בעלי עבר תעבורתי מכביד, וביחוד כאלה שעומד ותלוי נגדם מאסר מותנה בגין אותה העבירה - ראו רע"פ 321/14 **סלאמה נ' מדינת ישראל** (26/01/14); (רע"פ 5638/13 **נכפולגר נ' מדינת ישראל** (15/1/14); רע"פ 10424/06 **לודוויה נ' מדינת ישראל** (22/2/07).
31. באשר לטענת המשיב לעניין חפיפת עונש המאסר המותנה שהופעל אזכיר, כי כקבוע בסע' 58 לחוק העונשין התשל"ז-1977, הכלל הינו הצטברות העונשים והסטייה ממנו מתאפשרת רק בקיומם של "טעמים שירשמו", דרישה אשר מצמצמת את שיקול דעתו של בית המשפט ומאפשרת סטייה מכלל זה רק בהתקיים נסיבות מיוחדות - ראו רע"פ 2774/12 **אלברט אבשלומוב נ' מדינת ישראל**, פסקה 22 (19.3.13); רע"פ 3869/09 **יצחק סילמן נ' מדינת ישראל**, עמ' 5 (28/12/09); רע"פ 4654/03 **ווליד נ' מדינת ישראל**, פסקה 26 (26/6/06).
32. במקרה דנן לא נמצאו שיקולים שיצדיקו את חפיפת עונשי המאסר ולכן צדק בית משפט קמא כשהפעיל את המאסר המותנה במצטבר.
33. אשר לרכיב הפסילה בפועל, ראוי לציין כי על אף שבית משפט קמא קבע מתחם שנע בין 4 חודשים ועד 60 חודשים הוא נמנע מהטלת פסילה בפועל מבלי לספק נימוק כלשהו המצדיק זאת, מלבד האיזון בין רכיבי הענישה השונים.
34. כפי שצינתי לעיל, הפסיקה התייחסה לא פעם אל חומרת העבירות בהן חטא המשיב ואל חשיבות החמרת הענישה בגינן, על מנת להרתיע את הנהג ואחרים העלולים לפעול כמותו, ועל מנת לגמול לנהג העבריין כגמולו ולכן ובהעדר נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהטלת פסילה בפועל, סבורני כי צריך להטיל רכיב פסילה בפועל לצד רכיבי הענישה האחרים.
35. לעניין זה יודגש כי בתיק הקודם (3498-04-17) שבו הוטל, בין היתר, מאסר מותנה שהופעל בעניינו של המשיב במצטבר, קיים גם עונש פסילה על תנאי של 3 חודשים שהינו בר הפעלה בתיק נשוא הערעור.

יש לציין כי בהחלטתי מיום 7/12/22 ומשלא התייחסו הצדדים לסוגיה זו, הם התבקשו להתייחס ולהודיע אם הפסילה המותנת הנ"ל הופעלה בתיק אחר אם לאו. כאמור המדינה ציינה בהודעתה כי הפסילה המותנת לא הופעלה בתיק אחר כעולה מהרישום התעבורתי והפלילי וחזרה על טענותיה כי יש צורך בהטלת פסילה בפועל ממושכת. מצד שני המשיב הדגיש כי הינו נהג חדש וכל פסילה של רישיון הנהיגה תפגע בו קשות וחזר על טענותיו בערעור.

36. בנסיבות העניין ובהתחשב בחומרת העבירות שהורשע בהן המשיב ובהתחשב בכל הנסיבות הן לקולא והן לחומרא ובהעדר נימוקים מיוחדים המצדיקים חפיפת עונשים, אני מחליט להפעיל את הפסילה המותנת של 3 חודשים בזאת במצטבר לעונש הפסילה בפועל שיוטל על המשיב.

37. כאמור, לא התעלמתי מנסיבותיו האישיות של המשיב, כפי שבאו לידי ביטוי בתסקיר. יחד עם זאת יש לציין כי המשיב נהג משנת 2016 וכבר צבר 13 הרשעות קודמות בתעבורה לרבות הרשעה משנת 2018 בגינה ריצה חודש מאסר בפועל. כמו כן לחובתו 3 הרשעות פליליות קודמות בגין ריצה תקופות מאסר ממושכות. זאת ועוד שירות המבחן התרשם כי המשיב מתקשה ליטול אחריות מלאה על חריגתו מגבולות החוק וכי הוא מגלה הבנה מצומצמת אודות כשליו ההתנהגותיים וכי הסיכון להישנות גבוה ולכן לא הובאה המלצה טיפולית- שיקומית בעניינו.

38. לא התעלמתי מטענת המשיב כי נהג בזמן פסילה בשל שגיאה מבחינתו הסובייקטיבית וכי רכיב המודעות לביצוע העבירה אינו מתקיים בעניינו. לעניין זה ראוי לציין כי המשיב הורשע על סמך הודאתו בפני בית משפט קמא בעובדות כתב האישום הכוללות נהיגה בזמן פסילה, כשהודע לו על כך שהינו פסול מלנהוג בתיק אחר ולכן סבורני כי אין מקום להעלות טענה זו בשלב זה.

ו. סוף דברי

39. בהתחשב בכל הנתונים הנ"ל וביתר רכיבי הענישה שיש בהם כדי ליצור את האיזון הראוי, לרבות רכיב עונש הפסילה בפועל, וכשאני נותן משקל של ממש לכלל לפיו ערכאת הערעור אינה נוטה למצות את הדין עם הנאשם בקבלת ערעור המדינה (ע"פ 8381/17 מדינת ישראל נ' איכילוב (24.4.2018)), הנני מקבל את הערעור וגוזר על המשיב העונשים שלהלן:

א. 5 חודשי מאסר בפועל תחת העונש שהטיל בית משפט קמא.

מורה על הפעלת עונש המאסר המותנה של 6 חודשים, במצטבר, כפי שהורה בית משפט קמא, כך שסה"כ **ירצה המשיב 11 חודשי מאסר בפועל, בניכוי 6 ימי מעצרו.**

ב. זאת ועוד החלטתי להטיל על המשיב 9 חודשי פסילה בפועל וכן להפעיל את עונש הפסילה על תנאי של 3 חודשים שהוטל בתיק הקודם (בתיק 3498-04-17) וזאת באופן מצטבר לעונש הפסילה בפועל שהוטל, כך

תהיה 12 חודשים.

שסה"כ תקופת הפסילה בפועל

יתר רכיבי גזר הדין יישארו בתוקף.

40. ריצוי הפסילה בפועל יחל מיום שחרורו מהמאסר ועל המשיב להפקיד את רישיון הנהיגה באותו יום או תחליף הפקדה או במועד מוקדם אך מניין החישוב יחל רק ממועד השחרור.

ניתן היום, י"ט כסלו תשפ"ג, 13 דצמבר 2022, במעמד
הנוכחים.